

Den första publicerade gulnäbbade liran för landet. Kullen 15.8 2021 | FOTO: MIKAEL ARINDER

2/21 • Meddelande från Raritetskommittén • mötet 12–14 november 2021

Rk-nytt

Raritetskommittén höll sitt höstmöte på Ottenby fågelstation den 12–14 november – den första fysiska sammankomsten sedan hösten 2019. Samtliga ledamöter närvarade: Björn Malmhagen (ordförande), Magnus Corell (sekreterare), Aron Edman, Alexander Hellquist, Juho Könönen, Hans Larsson och Raúl Vicente.

Ungefär 175 blanketter behandlades. Bland fynd som kommer att publiceras kan nämnas gulnäbbad lira (Kullen, Sk, 15.8 2021), dvärgörn (Gärdslov, Sk, 28.5 2021), eleonorafalk (Simrishamn, Sk, 8.8 2021), brun törnskata (Ölands norra udde, Öl, 30.10 2021), kaveldunsångare (Bingsmarken, Sk, 31.8 2021), amurbuskskvätta (Utlängan, Bl, 11.11 2020) och hedpiplärka (Låddholmsviken, Hl, 10–13.5 2021).

Gulkindad kricka

Kommittén har färdigställt analysen av den svenska fyndbildens och har tagit ett beslut om artens kategorisering. Se Rk-nytt 3/21.

Rk på Facebook

Glöm inte att följa Raritetskommittén på Facebook. Rk kommer att lägga ut nyheter mer löpande och exempelvis kortare redogörelser för specifika bedömningar och artbestämningar. Sök på "Svenska Raritetskommittén" på Facebook och gilla sidan så är du säker på att inte missa något av vikt!

Kohäger

Under våren gjordes många observationer av kohägrar i skilda delar av landet. Efter studier av foton bedömer Rk att det sannolikt ändå bara handlar om två individer: en som endast sågs vid Torup (Hl) 28.4, och en annan som gjorde en ordentlig turné med stopp i Arnön, Vrm, 28.4, Kolstrandsviken, Vrm, 1–3.5, Brunnsvik, Dlr, 5–7.5, Tännstrand, Ång, 12–13.5, Boliden, Vb, 15–16.5 och Skulesjön, Ång, 16.6. Även några tidigare svenska fåglar har på liknande sätt rört sig över stora områden.

Spetsbergsgrisslå

Hösten 2021 såg ett historiskt inflöde av spetsbergsgrisslå längs den svenska västkusten. I ljuset av detta uppträdande kommer Raritetskommittén att göra en omgranskning av samtliga landets fynd av arten för att säkerställa konsekventa bedömningar över tid. Inkomna rapporter från hösten är därför bordlagda. Sverige står sedan tidigare för en hög andel av Skandinavians fynd av arten.

Gulnäbbad lira

Observatorerna av en individ som passerade Kullen, Sk, 15.8 2021 lyckades få utmärkt dokumentation, och tack vara detta kan fågeln säkert bestämmas enligt kriterier som slås fast i en färsk artikel av Flood och Gutiérrez (2021). Författarna visar att avsaknad av vita tungor på under-

I KORTHET

TILL Rrk

- Kontrollera att Rrk:s rapportmall i Artportalen är uppdaterad. Kontroll bör ske mot Rk:s Förteckning över Sveriges fågeltaxa och Borttagna och tillkomna Rk-arter – på nätet: birdlife.se/rk/sveriges-fageltaxa/.
- Rk uppmanar Rrk att hjälpa till att driva in blanketter på de Rk-arter som rapporterats. Om en rapport saknar viss dokumentation, trots att det finns exempelvis foton i Artportalen, ombeds Rrk begära komplettering innan rapporten skickas vidare till Rk.
- Rk är mycket tacksam för kommentarer från Rrk till rapporterna. I de fall Rrk vidarebefodrar rapporter som normalt bedöms av Rrk vill Rk ha en kommentar om varför Rrk begär Rk-granskning.

TILL RAPPORTÖRER

- Bifoga dina – och andras – foton!
- Bajsprover – förvara torrt & kallt + kontakta magnus.corell@gmail.com

sidan av de tre yttersta handpennorna med rimlig säkerhet utesluter scopolilira.

Rk har även kontrollerat äldre blanketter och konstaterat att ingen tidigare svensk observation är tillräckligt väl dokumenterad för säker artbestämning. Alltså blir Kullenfågeln den första publicerade gulnäbbade liran för landet.

Rk kommer fortsatt ha mycket höga krav på dokumentation av undervingen för publicering av till art bestämda gulnäbbade och scopoliliror.

Kaveldunsångare

En ringmärkt adult fågel i Bingsmarken, Sk, 31.8 2021 publiceras som det första fyndet av arten för landet. Fågeln kunde

RARITETSKOMMITTÉNS (RK) UPPDRAG

är att kvalitetssäkra fynd av nationellt sällsynta och/eller svårbestämda taxa samt bära det huvudsakliga ansvaret för kategorisering av den svenska fågelfaunan enligt Association of European Rarities Committees (AERC) indelning. Rk ansvarar också för ställningstaganden rörande vilka taxa som anträffats i Sverige. Det bör understrykas att Rk endast bedömer om en fyndbeskrivning uppfyller fastslagna kriterier för publicering. Rk kommenterar eller avgör därmed inte själva artbestämningen av en rapporterad fågel, utan det är något kommittén lämnar till rapportören.

FOTO: BJÖRN MALMHAGEN

Juho Könönen hade fixat "avtackningsmuggar" med personliga illustrationer till Alexander Hellquist och Hans Larsson, som slutar i Rk till årsskiftet. Alex mugg till vänster, Hasses till höger. Ralle beundrar.

bestämmas till en hona med ledning av en igenväxande ruvfläck. Den hade vidare sliten fjäderdräkt, vilket stämmer med nordliga populationer hos den ostliga underarten *mimicus* som till skillnad från den sydeuropeiska underarten *melanopogon* i huvudsak ruggar efter höstflytningen. Ruggningsmönstret hos den nordostliga underarten *albiventris* är dåligt känt, och därför kommer den svenska fågeln tills vidare få etiketten *albiventris/mimicus*.

Östlig/sydlig svart rödstjärt

En 2K-hane på Utlängan (Bl) 12.4 2021 utgör det första renodlade vårfyndet för landet. Fortfarande saknas kunskap för att säkert bestämma de östliga och sydliga rödbukade underarterna i många dräkter, och fågeln kommer likt tidigare svenska individer få den otympliga etiketten *semi-rufus/ochrorus/phoenicuroides/rufiventris*. Sannolikt avser en majoritet eller samtliga fynd den långflyttande nordostliga *phoenicuroides* (turkestanrödstjärt). Mer genetiskt referensmaterial från de olika underarterna har publicerats under senare

år (Sangster 2021), och om DNA samlas in från framtida svenska fåglar borde de kunna publiceras med större precision.

Hedpiplärka

Fågeln vid Låddholmsviken (Hl) 10–13.5

2021 kommer att publiceras som tillhörande den nordamerikanska underarten *rubescens*.

Vad kommittén känner till är detta den första fågeln i sommardräkt som publiceras med entydig underartsbe-teckning i Europa. Hedpiplärkor hos *rubescens* (och även *alticola*, som är begränsad till Klippiga bergen och därför knappast aktuell för spontant uppträdande i Europa) är i sommardräkt snarlika den asiatiska underarten *japonicus*, och många individer går inte att bestämma

REFERENSER

Flood, R.L. & Gutiérrez, R. 2021. Field separation of Cory's Calonectris borealis and Scopoli's C. diomedea Shearwaters by underwing pattern. *Marine Ornithology* 49: 311–320.

Sangster, R. 2021. Black Redstart: no evidence for multiple species or hybrid origin of eastern taxa. *Dutch Birding* 43: 371–377.

med dagens kunskap. En genomgång av fotomaterial pekar dock på att *japonicus* aldrig har tydligt beigetonade bräm på de större armtäckarna, vilket Hallandsfågeln likt många *rubescens* uppvisar. *Japonicus* tycks i stället konsekvent uppvisa distinkt avsatta vita bräm (i likhet med vissa *rubescens*). Med ledning av detta väljer alltså kommittén att sätta en underartsetikett på Hallandsfågeln, även om beslutet förstås är öppet för omprövning om framtida studier motsäger vårt resonemang.

Nya ledamöter

Hans Larsson och Alexander Hellquist lämnar vid årsskiftet kommittén efter tio respektive elva år, och avtackades med kaffemuggar med personliga illustrationer signerade Juho Könönen. Nya ledamöter blir Niklas Andersson och Måns Grundsten.

Raritetskommittén | birdlife.se/rk

NYA RK-LEDAMÖTER – (tv.) Niklas Andersson, Umeå, och (t.h.) Måns Grundsten, Gustavsberg, blir nya Rk-ledamöter från och med 2022.

FOTO: ESPEN QUINTO-ASHMAN

Rk vid sitt möte vid Ottenby i november 2021 – (frv.) Magnus Corell, Raúl Vicente, Aron Edman, Juho Könönen, Björn Malmhagen och de avgående ledamöterna Alexander Hellquist och Hans Larsson.

DNA-analyser – tips & kontakt

Om du samlar in fågelbajs från någon intressant individ, tänk på att torka provet och att sedan hålla det kallt, in med det i frysen så snart det går! Även fjädrar är av intresse, förstås. Har du material som kan vara intressant för Raritetskommittén? Kontakta i så fall magnus.corell@gmail.com